

ІННОВАЦІЙНІ ХАБИ ЯК ЕЛЕМЕНТИ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Горобченко О.А., канд. екон. наук, доц.
Миколаївський національний аграрний університет

Сучасний розвиток економіки регіонів нашої країни визначається здатністю формувати ефективні інноваційні екосистеми, які генерують економічні, соціальні та фінансові ефекти. Важливу роль у цьому процесі відіграють інноваційні хаби як ключові елементи інфраструктури регіонального розвитку. Актуальність розвитку інноваційних хабів обумовлена потребою у підвищенні конкурентоспроможності регіонів, активізації інвестиційних процесів, розвитку інтелектуальної власності та креативних індустрій. Важливим аспектом їх функціонування є формування чіткої стратегічної ідентичності, що дозволяє залучати стейкхолдерів та визначати пріоритетні напрями діяльності [4, 5].

Інноваційні хаби доцільно трактувати як організаційно-інституційні форми інтеграції держави, науки та бізнесу, що функціонують на засадах партнерства з метою стимулювання інноваційної діяльності, розвитку інтелектуального потенціалу та комерціалізації результатів наукових досліджень. Вони можуть діяти як у формі окремої юридичної особи, так і у форматі мережових об'єднань. Бенефіціарами інноваційних хабів виступають як окремі соціальні групи, так і галузі економіки, потреби яких задовольняються через впровадження інновацій. До ключових стейкхолдерів належать представники органів влади, бізнесу, науково-освітнього середовища та громадянського суспільства.

Основною функцією інноваційного хабу є консолідація учасників інноваційного процесу для забезпечення повного циклу інновацій — від генерації ідеї до її комерціалізації. Це реалізується через принцип «єдиного вікна», який передбачає надання широкого спектра послуг у сфері інтелектуальної власності, інноваційного менеджменту, фінансування та розвитку бізнесу.

До основних напрямів діяльності інноваційних хабів належать підтримка науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт; трансфер технологій та комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності; залучення інвестицій; розвиток стартап-екосистем; створення нових робочих місць [4].

Міжнародна практика свідчить, що інноваційні хаби є потужними драйверами економічного зростання. У США та країнах ЄС вони забезпечують значну частку інноваційної продукції, експорту та патентної активності. Регіони, в яких функціонують інноваційні хаби, характеризуються вищими темпами економічного розвитку, продуктивності праці та рівня зайнятості. Європейський Союз активно підтримує розвиток інноваційних хабів у межах програм, зокрема «Horizon Europe», що сприяє інтеграції наукових досліджень, бізнесу та державної політики.

В Україні інноваційні хаби поступово формують сучасну інфраструктуру підтримки інновацій та підприємництва, інтегруючись у європейські та глобальні мережі. Зокрема, Clotex-HUB (Хмельницька область) став одним із перших українських хабів, інтегрованих у мережу Європейських цифрових інноваційних хабів (EDIH). Його діяльність спрямована на підтримку підприємств легкої промисловості, машинобудування та кібербезпеки через цифрову трансформацію, навчання та доступ до інноваційних технологій. CentralUkraineEDIH, який охоплює низку центральних регіонів України, включаючи Миколаївську область, спеціалізується на розвитку цифрових технологій, штучного інтелекту, енергоефективності та адитивного виробництва. Хаб забезпечує платформу для співпраці бізнесу, науки та влади, сприяючи залученню інвестицій та розвитку інноваційних проєктів. Поліський цифровий інноваційний хаб POLIDIH (Polissia Digital Innovation Hub) (Житомирська область) функціонує на базі Поліського національного університету та орієнтований на підтримку аграрного та промислового секторів через впровадження геоінформаційних технологій, автоматизацію та цифровізацію виробничих процесів [1-3].

Важливу роль у розвитку інноваційної інфраструктури відіграє національний рівень координації, зокрема діяльність Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), який забезпечує підтримку процесів комерціалізації інновацій та інтеграцію у міжнародні інноваційні мережі [4].

Таким чином, інноваційні хаби виступають важливими елементами інфраструктури регіонального розвитку, забезпечуючи ефективну взаємодію науки, бізнесу та держави. Їх функціонування сприяє формуванню інноваційної економіки, розвитку підприємництва, залученню інвестицій та підвищенню конкурентоспроможності регіонів. В умовах цифрової трансформації та післявоєнного відновлення України роль інноваційних хабів суттєво зростає, що обумовлює необхідність подальшого розвитку та підтримки таких інституцій.

Інформаційні джерела:

1. CentralUkraineEDIH: Інновації, енергоефективність та цифрова трансформація для сталого розвитку в промислових регіонах Центральної України. *Дія бізнес*. 2025. URL: <https://www.export.gov.ua/history-of-success/centralukraineedih-innovatsii-enerhoefektyvnist-ta-tsyfrova-transformatsiia>
2. Clotex-HUB: шлях до європейської інноваційної спільноти. *Дія бізнес*. 2025. URL: <https://business.dii.gov.ua/history-of-success/clotex-hub-shliakh-do-ievropeiskoi-innovatsiinoi-spilnoty>
3. Офіційний сайт POLIDIH. URL: <http://polidih.com.ua/>
4. Регіональні інноваційні хаби. Офіційний сайт ІР офіс УКРНОІВІ. 2024. URL: <https://nipo.gov.ua/dorozhnia-karta-rehionalnykh-innovatsijnykh-khabiv/>
5. Шибаєва Н. В., Бабан Т. О. Розвиток регіонів України в умовах викликів сьогодення. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 2. С. 154 – 159.